

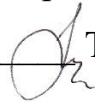
СХВАЛЕНО

Протокол засідання
педагогічної ради
школи № 289
30.08.2023 № 1

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор школи № 289

 Т.О.Плугова
30.08.2023

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**Школи І-ІІІ ступенів №289 Дарницького району
м. Києва**

1-4 класи

(адаптаційно-ігровий та основний цикли)

ЗМІСТ

1. Вступна частина	3
2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою	3
3. Загальний обсяг навчального навантаження	
3.1. Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі початкової освіти для учнів 1-2х класів	4
3.2. Загальний обсяг навчального навантаження на основному циклі початкової освіти для учнів 3-4х класів	5
4. Навчальні плани	6
5. Перелік навчальних програм та підручників	
5.1. Перелік навчальних програм адаптаційного циклу початкової освіти для учнів 1-2х класів	9
5.2. Перелік навчальних програм основного циклу початкової освіти для учнів 3-4 класів	10
6. Форма організації освітнього процесу	11
7. Опис інструментарію оцінювання	
8. Освіта для дітей з особливими освітніми потребами	

1. Вступна частина

Освітню програму для початкової школи розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 із змінами, внесеними постановами КМУ від 24.07.2019 №688 та від 30.09.2020 №898), Типової освітньої програми для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко, затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 №743, які визначають вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти, загальний обсяг їх навчального навантаження у базовому навчальному плані початкової освіти.

Освітня програма включає: навчальні плани; перелік навчальних програм; рекомендовані форми організації освітнього процесу; опис інструментарію оцінювання.

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли:

- перший цикл початкової освіти – адаптаційно-ігровий (1-2 класи);
- другий цикл початкової освіти – основний (3-4 класи);

що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

В школі організовані ГПД відповідно до Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти затвердженого наказом МОН України від 25.06.2018 р. № 677, Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (наказ МОЗ від 25.09.20 року №2205).

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Згідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну освіту», Порядку зарахування відрахування Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16 квітня 2018 року №367 розпочати навчання першого циклу початкової освіти можуть діти, яким на 1 вересня виповнилося шість років Навчання другого циклу початкової освіти розпочинають учні, які мають свідоцтво досягнень результатів навчання за другий клас.

У разі відсутності результатів підсумкового (річного) оцінювання з будь-якого предмету або предметів учень повинен пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року №8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року №955, зі змінами наказ МОН від 15 лютого 2023 року №165), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 року за №184/28314.

3. Загальний обсяг навчального навантаження

3.1. Загальний обсяг навчального навантаження в адаптаційно-ігровому циклі початкової освіти для 1-2 класів

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та 1 і 2 роками навчання.

Загальний обсяг навчального навантаження відповідає Типовій освітній програмі для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко, затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 №743:

- для учнів 1-х класів 805 годин/навчальний рік;
- для учнів 2-х класів - 875 годин/ навчальний рік.

Назва освітньої галузі, предмети	Кількість годин на тиждень		
	1 клас	2 клас	Разом
<i>Інваріантний складник</i>			
Мовно-літературна освітня галузь	9	10	19
Навчання грамоти. Українська мова. Читання.	7	7	
Іноземна мова (англійська)	2	3	
Математична освітня галузь Математика	4	4	8
Природнична, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі Я досліджую світ (інтегрований курс)	3	3	6
Технологічна освітня галузь Дизайн і технології	1	1	3
Інформатична освітня галузь Інформатика	0	1	

Мистецька освітня галузь			
Музичне мистецтво	1	1	4
Образотворче мистецтво	1	1	
Фізкультурна освітня галузь			
Фізична культура	3	3	6
Разом	19+3	21+3	48
<i>Варіативний складник</i>			
Індивідуальні консультації та групові заняття	1	1	2
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня	20/700	22/770	42/1470
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	23/805	25/875	48/1680

3.2. Загальний обсяг навчального навантаження в основному циклі початкової освіти для 3-4 класів

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та 3 і 4 роками навчання.

Загальний обсяг навчального навантаження відповідно до Типової освітньої програми для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко, затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 №743:

- для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік;
- для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень		
	3 клас	4 клас	Разом
<i>Інваріантний складник</i>			
Мовно-літературна, у тому числі:	10	10	20
Українська мова та літературне читання	7	7	
Іноземна мова (англійська)	3	3	
Математична математика	5	5	10
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язберезувальна галузі)	3	3	6
Технологічна	1	1	2

Дизайн і технології			
Інформатична Інформатика	1	1	2
Мистецька Музичне мистецтво Образотворче мистецтво	2	2	4
Фізкультурна Фізична культура	3	3	6
Усього	25	25	50
<i>Варіативний складник</i>			
Індивідуальні консультації та групові заняття	1	1	2
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня	23/805	23/805	46/1610
Загальнорічна кількість навчальних годин	26/910	26/910	52/1820

4. Навчальні плани

Навчальні плани відповідно до Типової освітньої програми для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко, затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 №743 містять:

- перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі;
- розподіл навчального навантаження за роками навчання між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення;
- додаткові години для проведення індивідуальних консультацій та групових занять.

Педагогічна рада затвердила перелік навчальних предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також варіативного освітнього компоненту з урахуванням освітніх потреб учнів, що відображається у навчальних планах освітньої програми закладу освіти.

Мовно-літературна галузь реалізується через такі інтегровані курси і навчальні предмети:

- 1 клас- інтегрований курс «Українська мова. Навчання грамоти»;
- 2 клас – навчальні предмети «Українська мова», «Читання»
- 3, 4 класи - навчальні предмети «Українська мова», «Літературне читання».

Щодо організації проведення уроків розподілили навчальні години протягом року наступним чином:

I семестр – 3 години на тиждень «Читання», «Літературне читання»;
4 години на тиждень «Українська мова».

II семестр – 4 години на тиждень «Читання», «Літературне читання»;

3 години на тиждень «Українська мова».

Іншомовна освіта у 1-4 класах реалізується через вивчення англійської мови.

Природнича, громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна освітні галузі реалізуються в інтегрованому курсі «Я досліджую світ».

Зміст технологічної освітньої галузі реалізується через інтегрований курс «Дизайн і технології».

Мистецька освітня галузь реалізується через предмети за окремими видами мистецтва: музичне мистецтво, образотворче мистецтво упродовж двох циклів навчання.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальних планах не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансується з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної Типовими навчальними планами, також дотриманню вимоги гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

Відповідно до Типової освітньої програми для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко, затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 №743 навчальний план для 1-2 класів початкової освіти:

Назва освітньої галузі, предмети	Кількість годин на тиждень		
	1 клас	2 клас	Разом
<i>Інваріантний складник</i>			
Мовно-літературна освітня галузь	9	10	19
Навчання грамоти. Українська мова. Читання.	7	7	
Іноземна мова (англійська)	2	3	
Математична освітня галузь Математика	4	4	8
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі Я досліджую світ (інтегрований курс)	3	3	6
Технологічна освітня галузь Дизайн і технології	1	1	3
Інформатична освітня галузь Інформатика	0	1	
Мистецька освітня галузь Музичне мистецтво Образотворче мистецтво	1 1	1 1	4

Фізкультурна освітня галузь Фізична культура	3	3	6
Разом	19+3	21+3	48
<i>Варіативний складник</i>			
Індивідуальні консультації та групові заняття	1	1	2
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня	20/700	22/770	42/1470
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	23/805	25/875	48/1680

Згідно Типової освітньої програми для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко, затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 №743 навчальний план для 3-4 класів:

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень		
	3 клас	4 клас	Разом
<i>Інваріантний складник</i>			
Мовно-літературна , у тому числі:	10	10	20
Українська мова та літературне читання	7	7	
Іноземна мова (англійська)	3	3	
Математична математика	5	5	10
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язберезувальна галузі)	3	3	6
Технологічна Дизайн і технології	1	1	2
Інформатична Інформатика	1	1	2
Мистецька Музичне мистецтво Образотворче мистецтво	2	2	4
Фізкультурна Фізична культура	3	3	6
Усього	25	25	50
<i>Варіативний складник</i>			
Індивідуальні консультації та групові заняття	1	1	2

Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня	23/805	23/805	46/1610
Загальнорічна кількість навчальних годин	26/910	26/910	52/1820

5. Перелік навчальних програм та підручників

5.1. Навчальна програма адаптаційно-ігрового циклу початкової освіти для учнів 1-2 класів

Навчання учнів адаптаційно-ігрового циклу початкової освіти здійснюється за Типовою освітньою програмою для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко, затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 №743-22.

Перелік підручників, за якими навчаються учні 1-2 класів:

№з/п	Назва предмету	Назва підручника	Автор, видання, рік
1 клас			
1	Українська мова. Навчання грамоти	Буквар (1 та 2 частини)	К. Пономарьова, «Оріон», 2018
2	Англійська мова	Англійська мова. (English)	H.Q.Mitchell, «Лінгвіст», 2019
		FLY YIGH UKRAINE	Видавництво PERSON
		English	О. Карпюк, Тернопіль «Астон», 2018
3	Математика	Математика	Н.Листопад, «Оріон», 2018
4	Я досліджую світ	Я досліджую світ (1 частина)	Бібік, Бондарчук, «Ранок», 2018
5	Дизайн і технології	Я досліджую світ (2 частина)	Бібік, Бондарчук, «Ранок», 2018
6	Образотворче мистецтво	Мистецтво	О. Лобова, «Оріон», 2018
7	Музичне мистецтво		
2 клас			
1	Українська мова	Українська мова та читання (1 частина)	К. Пономарьова, «Оріон», 2019
2	Читання	Українська мова та читання (2 частина)	О.Савченко, «Оріон», 2019
3	Англійська мова	Smart junior for Ukraine	H.Q.Mitchell, «Лінгвіст», 2019

4	Математика	Математика	Н.Листопад, «Оріон», 2019
5	Я досліджую світ	Я досліджую світ (1 частина)	І. Грущинська, З. Хитра, «Оріон», 2019
6	Інформатика	Інформатика. Дизайн і технології (2 частина)	Н.Морзе, О.Барна, «Оріон», 2019
7	Дизайн і технології		
8	Образотворче мистецтво	Мистецтво	О. Калініченко, Л. Арестова, вид. дім «Освіта», 2019
9	Музичне мистецтво		

5.2. Навчальна програма основного циклу початкової освіти для учнів 3-4 класів

Навчання учнів основного циклу початкової освіти здійснюється за Типовою освітньою програмою для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко, затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 №743-22.

Перелік підручників, за якими здійснюється навчання у 3-4 класах внесено до таблиці:

№з/п	Назва предмету	Назва підручника	Автор
3 клас			
1	Українська мова.	Українська мова та читання (1 частина)	К. Пономарьова, Л. Гайова, «Оріон», 2020
2	Літературне читання	Українська мова та читання (2 частина)	О.Савченко, «Оріон», 2020
3	Англійська мова	Smart junior for Ukraine	Н.Q. Mitchell, «Лінгвіст», 2020
4	Математика	Математика	Н.Листопад, «Оріон», 2020
5	Я досліджую світ	Я досліджую світ (1 частина)	І. Грущинська, З.Хитра, «Оріон», 2020
6	Інформатика	Інформатика. Дизайн і технології (2 частина)	Н.Морзе, О.Барна, «Оріон», 2020
7	Дизайн і технології		
8	Образотворче мистецтво	Мистецтво	О. Калініченко, Л. Арестова, вид. дім «Освіта», 2020
9	Музичне мистецтво		
4 клас			

1	Українська мова	Українська мова та читання (1 частина)	К. Пономарьова, Л.Гайова, «Оріон», 2020
2	Літературне читання	Українська мова та читання (2 частина)	О.Савченко, «Оріон», 2020
3	Англійська мова	Smart junior for Ukraine	Н.О. Mitchell, «Лінгвіст», 2021
4	Математика	Математика	Н.Листопад, «Оріон», 2021
5	Я досліджую світ	Я досліджую світ	І. Грущинська, З.Хитра, І. Дробязко, «Оріон», 2021
6	Інформатика	Інформатика. Дизайн і технології	Н.Морзе, О.Барна, «Оріон», 2021
7	Дизайн і технології		
8	Образотворче мистецтво		
9	Музичне мистецтво	Мистецтво	Л. Масол, «Генеза», 2021

6. Форма організації освітнього процесу

Здобуття початкової освіти у закладі відбувається за інституційною формою (наказ МОН України від 23.04.2019 №536, зареєстрований у Міністерстві юстиції України від 22.05.2019 №547/33518 «Про затвердження Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти»), що включає в себе очне (денне) навчання, дистанційне (шляхом використання технологій дистанційного навчання) та змішане навчання – форма, яка поєднує очний і дистанційний режими.

Освітній процес у початковій школі організовується у безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти (наказ МОН України від 10.02.2021 №160, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19.04.2021 №528/36.150) для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії у закладі створені умови для засвоєння освітньої програми за індивідуальною формою навчання.

Зарахування осіб до державних і комунальних закладів загальної середньої освіти на індивідуальну форму здобуття освіти, переведення та відрахування їх із таких закладів освіти здійснюється відповідно до пунктів 4, 5, 8, 10, 11, 12 розділу I, розділу III, пункту 1 розділу IV Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом

Міністерства освіти і науки України від 16 квітня 2018 року № 367, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 року за № 564/32016. Особливості подання документів для зарахування (переведення) здобувачів освіти на індивідуальну форму здобуття освіти визначаються розділами II, IV цього Положення.

Зарахування осіб з особливими освітніми потребами до закладу загальної середньої освіти на індивідуальну форму здобуття освіти, переведення та відрахування здійснюється відповідно до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16 квітня 2018 року № 367, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 року за № 564/32016. Зарахування до закладу освіти на індивідуальну форму здобуття освіти проводиться зазвичай до початку навчального року.

Індивідуальна форма здобуття освіти поділяється на: сімейну (домашню) форму, екстернат та педагогічний патронаж.

Сімейна (домашня) форма освіти. Навчатися за такою формою зможуть учні, чії батьки бажають і готові самостійно організувати освітній процес в домашніх умовах. Разом з тим учень зарахований до закладу, який відслідковує його прогрес у навчанні. Батьки також мають написати заяву щодо навчання дитини за сімейною формою. Відповідальність за успішність навчання учня несуть батьки.

Для запобігання порушень прав дітей та забезпечення виконання обов'язків батьків, інших законних представників заклад освіти інформує відповідну службу у справах дітей про зарахування (переведення) здобувачів освіти на сімейну (домашню) форму.

Важливо, щоб дитина не відставала від однолітків, а її знання відповідали рівню Держстандарту. Для спостереження за навчальним поступом здобувачів освіти батьки, інші законні представники можуть використовувати портфоліо, в якому фіксуються результати навчання. Здобувачі освіти за сімейною (домашньою) формою проходять підсумкове (семестрове та річне, що здійснюється за результатами семестрового) оцінювання, а також атестацію.

Для здобувача освіти, який навчається за Державним стандартом початкової освіти, формувальне та підсумкове оцінювання відбувається за спільної участі педагогічного працівника та одного з батьків, інших законних представників. Навчальний час для проведення формувального оцінювання визначає заклад освіти відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, 2 рази на рік, але не більше ніж 4 навчальні дні упродовж навчального року (з урахуванням вимог до організації освітнього процесу відповідно до державних санітарних правил і норм).

У випадку низької успішності учня результатів навчання педагогічна рада може: рекомендувати батькам перевести дитину на інституційну форму.

Екстернат. Для зарахування на екстернат батьки повинні подати заяву та документ, що підтверджує підставу для переведення. Серед поважних

причин – неможливість відвідувати заняття у школі чи скласти річне оцінювання. Екстернат, зокрема, орієнтований на учнів, які опанували або можуть опанувати один чи декілька предметів, класів чи навіть рівнів освіти швидше своїх однолітків.

Батьки та учні, що проживають на неконтрольованій території або на території лінії зіткнення, можуть подати документи для зарахування на екстернат у електронному вигляді. Зарахування учнів, які не мають документів про попередню освіту, проходитиме після оцінювання у закладі, де він планує навчатись.

Для екстернів, які здобували або здобувають повну загальну середню освіту за кордоном, а також для осіб, які проживали чи проживають на неконтрольованій території або на території населених пунктів на лінії зіткнення, території, на якій встановлено режим надзвичайної ситуації або режим надзвичайного стану, оцінювання може проводитися протягом усього навчального року.

Річне оцінювання проводиться з усіх навчальних предметів, обов'язкових для вивчення відповідно до освітньої програми.

Результати річного оцінювання оформлюються протоколом оцінювання.

Протягом одного навчального року екстерн може пройти оцінювання за один або кілька класів у межах одного або декількох рівнів повної загальної середньої освіти.

Педагогічний патронаж. Така форма передбачена для учнів, які за станом здоров'я не можуть відвідувати школу щодня, перебувають на стаціонарному лікуванні у закладах охорони здоров'я або потребують навчання біля лікарняного ліжка.

Педагогічний патронаж передбачає індивідуальний супровід вчителя для конкретного учня. Водночас велика увага приділяється самостійному опрацюванню матеріалу дитиною. За такого навчання важливим є партнерство між учнем, вчителем та батьками, адже вони мають спільно визначити інтенсивність та результативність навчання.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року.

Здобувачі освіти проходять формувальне, поточне, підсумкове оцінювання, а також атестацію відповідно до законодавства.

Формувальне оцінювання відбувається шляхом спостереження педагогічним працівником за здобувачем освіти у різних видах навчальної діяльності або за допомогою інших засобів формувального оцінювання.

7. Опис інструментарію оцінювання

Відповідно до рішення педагогічної ради, оцінювання учнів 1-4 класів школи I-III ступенів №289 Дарницького району м. Києва здійснюється відповідно до Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів

навчання учнів 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 №813.

Навчальні досягнення здобувачів освіти 1-4 класів підлягають формувальному (письмові роботи, практичні завдання, проектні роботи, діагностувальні роботи) та підсумковому (річному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно. Результати формувального оцінювання вчителі початкових класів виражають вербальною оцінкою, яка формується відповідно до Орієнтованої рамки оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти.

Для формувального оцінювання із Орієнтованого переліку обрані наступні інструменти:

№з/п	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо - це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких - розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонованому твердженні
3	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант однихвилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоdnішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті « »?»
4	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
5	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки- аналогії: (певне поняття, принцип або процес) виглядає як тому що
6	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
7	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати.

		Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
8	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: декілька правильних варіантів
9	Усне опитування	Учитель пропонує учнями відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це схоже на/відрізняється від ? Які характерні риси/елементи ? Як ще можна показати/проілюструвати ? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль ? Як стосується ? Які ідеї / деталі можна додати до ? Наведіть приклад ? Що не так з ? Який висновок ви могли б зробити з ? Які висновки можна зробити з ? На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? Що ви можете сказати про ? Що може статися, якщо ? Які критерії можна взяти для оцінки ? Які докази підтверджують ? Як ми можемо довести / підтвердити ? Як це можна розглядати з точки зору ? Які альтернативи слід розглянути? Який підхід/стратегію ви могли б використати для ?

Об'єктивні результати навчання (знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки і відношення між ними, уміння та навички оперувати знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності) учнів 1-2 класів вчителі виражають вербальною оцінкою (оцінювальним судженням).

Об'єктивні результати навчання, діагностувальні роботи та інші види письмових, практичних, графічних, фізичних вправ та інших видів перевірних робіт учнів 3-4 класів вчителі фіксують рівневою оцінкою (зазначення рівня результату навчання). Рівень результату навчання визначається з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів, що дозволяє забезпечити об'єктивність і точність та позначати буквами: «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий» (В).

Орієнтовна рамка оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів

закладів загальної середньої освіти

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання учня/ учениці
Високий	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх та взаємопов'язані з ними об'єкти;</p> <p>характеризує об'єкти, визначає їх спільні й відмінні ознаки, властивості;</p> <p>установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; класифікує об'єкти;</p> <p>застосовує й комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей;</p> <p>знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її; оцінює достовірність інформації;</p> <p>перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму)/текстову;</p> <p>прогнозує можливий результат, пропонує/випробовує різні способи виконання завдання;</p> <p>за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань, і пропонує відповіді на них;</p> <p>підтримує дискусію щодо способів та результатів виконання завдань;</p> <p>співвідносить результати виконання завдань з припущеннями, робить висновки про досягнення результатів; обґрунтовує способи виконання завдань та їх результати; аналізує й оцінює їх, самостійно визначає раціональний спосіб/способи подолання виявленого утруднення, планує подальші навчальні дії.</p>
Достатній	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типовим навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх;</p> <p>називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; угруповує об'єкти;</p> <p>установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами;</p> <p>застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей;</p>

	<p>знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему)/текстову; пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами;</p> <p>контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів;</p> <p>визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки.</p>
Середній	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнень завдання;</p> <p>називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, угрупує об'єкти відповідно до умови за наданими орієнтирами/уточненнями в процесі діалогу з учителем/однокласниками;</p> <p>відтворює навчальні дії за алгоритмом/схемою, водночас потребує роз'яснень для досягнення результату;</p> <p>знаходить інформацію у запропонованих джерелах; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю)/текстову за зразками/за допомогою вчителя;</p> <p>коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо); наводить приклади; перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує правильність/неправильність результату;</p> <p>визначає утруднення/помилки, долає виявлене утруднення/виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників.</p>
Початковий	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнень завдання;</p> <p>називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, угрупує об'єкти відповідно до</p>

	<p>умови за наданими орієнтирами/уточненнями в процесі діалогу з учителем/однокласниками; відтворює навчальні дії за алгоритмом/схемою, водночас потребує роз'яснень для досягнення результату; знаходить інформацію у запропонованих джерелах; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю)/текстову за зразками/за допомогою вчителя; коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо); наводить приклади; перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує правильність/неправильність результату; визначає утруднення/помилки, долає виявлене утруднення/виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників.</p>
--	--

Підсумкову (річну) оцінку вчителі фіксують у класному журналі і свідоцтвах досягнень учнів.

У першій частині свідоцтва досягнень учня вчитель надає характеристику навчальної діяльності учня, показники якої підлягають лише вербальному оцінюванню з висновком: показник виявляється під час навчальної діяльності, що у графі «Сформовано (V)/ ще формується» позначає «V»; виявлення показника потребує спонукання/розвитку, то у цій графі позначень не робить, щоб надати перспективу для виявлення даного показника на наступних етапах навчання.

У другій частині свідоцтва досягнень учня вчитель фіксує оцінку щодо сформованості того чи іншого результату навчання за освітніми галузями. У графі «Сформовано (V)/ ще формується// Рівень результату навчання» для учнів 1-2 класів вчитель позначає «V», а для здобувачів освіти 3-4 класів вказує буквами В/Д/С/П рівень сформованості результату навчання.

Копія свідоцтва досягнень з відміткою «Згідно з оригіналом», що закріплено печаткою, зберігається в особовій справі учня.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється з метою моніторингу якості освіти.

Після закінчення основного циклу початкової освіти вносяться відповідні дані про учнів 4-х класів в ЄДБО та оформлюються свідоцтва про здобуття початкової школи.

8. Освіта для дітей з особливими освітніми потребами

Відповідно до Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів

України від 15 вересня 2021 року №957, наказу Міністерства освіти і науки України від 26.07.2018 №814 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами» та з метою належної організації освітнього процесу в початковій школі закладу сформовані інклюзивні класи.

З учнями з особливими освітніми потребами проводиться корекційно-розвиткова робота у другу половину дня. Згідно висновків інклюзивно-ресурсного центру у кількості відповідно до рівня підтримки здійснюються корекційні заняття, а саме:

- II рівень – 2 години,
- III рівень – 4 години,
- IV рівень – 6 годин.

Корекційно-розвиткові заняття проводяться з урахуванням особливостей навчально-пізнавальної діяльності учнів. Відповідно до індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності на кожного учня з особливими освітніми потребами складається індивідуальна програма розвитку, яка забезпечує індивідуалізацію навчання, визначає конкретні навчальні стратегії та підходи.

В індивідуальній програмі розвитку зазначається загальна інформація про учня, наявний рівень знань і вмінь, динаміка розвитку, адаптація, за потреби, модифікація навчального матеріалу, технічні пристосування, додаткові послуги (корекційно-розвиткові заняття), визначені на підставі висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи надану інклюзивно-ресурсним центром, критерії оцінювання. Індивідуальна програма розвитку розробляється командою психолого-педагогічного супроводу із обов'язковим залученням батьків учня або його законних представників, затверджується керівником загальноосвітнього навчального закладу і підписується батьками або законними представниками та переглядається двічі на рік (у разі потреби частіше) з метою її коригування.

Години, визначені для проведення корекційно-розвиткових занять, не враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого навчального навантаження учнів з особливими освітніми потребами.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи для дітей з порушеннями зору: орієнтування в просторі, розвиток мовлення, корекція розвитку, соціально-побутове орієнтування, лікувальна фізкультура, ритміка.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи для дітей з порушеннями слуху: розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання та формування вимови, ритміка, лікувальна фізкультура.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи для дітей з тяжкими порушеннями мовлення: корекція мовлення, корекція розвитку, логоритміка, лікувальна фізкультура.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи для дітей із затримкою психічного розвитку: розвиток мовлення, ритміка, корекція розвитку.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи для дітей з порушенням опорно-рухового апарату: лікувальна фізкультура, корекція розвитку.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи для дітей з інтелектуальними порушеннями: розвиток мовлення, соціально-побутове орієнтування, лікувальна фізична культура, ритміка.

Корекційно-розвиткові заняття для дітей з ООП проводяться у другу половину дня за переліком навчальних програм поданих в додатку 17 Типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженої наказом МОН України від 26.07.2018 №814, які мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», а саме:

1. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Хайдарова О.С., Блеч Г.О.).

2. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення з використанням методики ТАН-Содеберг» для 2-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Заремба В.В., Ліщук Н.І., Морозова Н.В., Блеч Г.О.)

3. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізкультура» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Бобренко І.В.).

4. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Ярмола Н.А.).

5. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку. Розвиток особистісної сфери» для 1-4 спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти (авт. Бабяк О.О., Баташева Н.І., Орлов О.В.).

6. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 1-4 спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти (авт. Омельченко І.М., Федорович Л.О.).

7. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка» для 1-4 спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти (авт. Бабяк О.О.).

8. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (авт. Рібцун Ю.В.).

9. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція мовлення» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (авт. Трофименко Л.І., Куравська Л.І.).

10. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізкультура» для підготовчих, 1-6 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. (Чепурний А.В.).

11. Програма з корекційно-розвиткової роботи « У світі ритмів» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Левченко Л.Й., Гладченко І.В.).

12. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку. Розвиток когнітивної сфери» для 1-4 спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти (авт. Сак Т.В., Прохоренко Л.І.).

Із вищезазначеного переліку програм корекційно-розвиткових занять з учнями з особливими освітніми потребами обрані наступні:

Клас	Назва корекційно-розвиткового заняття	Програма
1	Розвиток мовлення	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 1-4 спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти (авт. Омельченко І.М., Федорович Л.О.).
	Корекція розвитку	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку. Розвиток когнітивної сфери» для 1-4 спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти (авт. Сак Т.В., Прохоренко Л.І.)
	Корекція розвитку	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку. Розвиток особистісної сфери» для 1-4 спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти (авт. Бабяк О.О., Баташева Н.І., Орлов О.В.).
2	Корекція мовлення	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція мовлення» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з тяжкими порушеннями мовлення(авт. Трофименко Л.І., Куравська Л.І.).

	Корекція розвитку	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (авт. Рібцун Ю.В.).
	Розвиток слухового сприймання та формування вимови	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток слухового сприймання та формування вимови» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями слуху (авт. Федоренко О.Ф., Зганяйко І.Ф.)
	Корекція розвитку	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку. Розвиток особистісної сфери» для 1-4 спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти (авт. Бабяк О.О., Баташева Н.І., Орлов О.В.).
3	Розвиток мовлення	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 1-4 спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти (авт. Омельченко І.М., Федорович Л.О.).
	Корекція розвитку	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку. Розвиток когнітивної сфери» для 1-4 спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти (авт. Сак Т.В., Прохоренко Л.І.)
	Корекція розвитку	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку. Розвиток особистісної сфери» для 1-4 спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку

		закладів загальної середньої освіти (авт. Бабяк О.О., Баташева Н.І., Орлов О.В.).
	Лікувальна фізкультура	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка» для 1-4 спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти (авт. Бабяк О.О.)
4	Корекція мовлення	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція мовлення» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з тяжкими порушеннями мовлення(авт. Трофименко Л.І., Куравська Л.І.).
	Корекція розвитку	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (авт. Рібцун Ю.В.).
	Корекція розвитку	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку. Розвиток особистісної сфери» для 1-4 спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти (авт. Бабяк О.О., Баташева Н.І., Орлов О.В.).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26.03.2022 №365 «Про внесення змін до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами» п. 4 здійснюється проведення додаткових психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг), що визначені індивідуальною програмою розвитку, особам з особливими освітніми потребами, які здобувають освіту в інклюзивних класах закладу.

Згідно додатку 1 Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами зі змінами (наказ МОН від 26.03.2022 №365) для дітей з особливими освітніми потребами надаються наступні психолого-педагогічні і корекційно-розвиткові послуги:

- 1) Корекція та розвиток психофізичних функцій;

2) Лікувальна фізкультура.

Відповідно додатку 17 Типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженої наказом МОН України від 26.07.2018 №814, які мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» додаткові психолого-педагогічні і корекційно-розвиткові послуги здійснюються за такими програмами:

Назва заняття	Програма
Корекція розвитку	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку. Розвиток особистісної сфери» для 1-4 класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти (авт. Бабяк О.О., Баташева Н.І., Орлов О.В.)
Корекція розвитку	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Азбука творчості» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Чеботарьова О.В., Брусенська І.М.)
Лікувальна фізкультура	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти (авт. Остапенко Т.В., Авраменко Л.Ю., Свистун Г.М.)
Ритміка	Програма з корекційно-розвиткової роботи «У світі ритмів» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Левченко Л.Й., Гладченко І.В.)
Ритміка	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка» для 1-4 спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти (авт. Бабяк О.О.)

Лікувальна фізкультура	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізкультура» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Бобренко І.В.).
Лікувальна фізкультура	«Лікувальна фізкультура». Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-6 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Чепурний А.В.